

با اسمه تعالیٰ

تعداد صفحه : ۲	نام و نام خانوادگی:	رشته: علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۴		پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه ۱۴۰۰ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	تعاریف اصطلاحات زیر را بنویسید. دلیل حیث لا دلیل	۲
۲	اجماع محصل	
۳	واجب غیری	
۴	اصل عملی احتیاط	
۵	عبارات صحیح یا غلط را مشخص کنید.	۲
۶	فعل امر و نهی همیشه ظهور در وجوب و حرمت دارد.	
۷	دلالت عام بر شمولیت به واسطه ای مقدمات حکمت است.	
۸	تهییه وسایل برای رفتن به حج ، یک مقدمه عقلی است. و النهی فی العبادة يدل على الفساد.	
۹	جاهای خالی را کامل کنید. به جمله ای که عام را از عمومیت خارج می کند گویند.	۲
۱۰	خبر متواتر ناقل عین سخن معصوم «ع» است ، اما اجماع می باشد.	
۱۱	قاعده ملازمه یعنی هر آنچه عقل به آن حکم کند، نیز به همان حکم می کند.	
۱۲	اصلی ترین دلیل بر حجیت استصحاب است.	
۱۳	در برخورد با هریک از این موارد از کدام اصول عملیه استفاده می شود؟	۲
۱۴	شک در اصل تکلیف	
۱۵	هم زمانی یقین سابق و شک لاحق	
۱۶	شک میان وجوه و حرمت	
۱۷	حکم نماز گزاری که از روی فراموشی ، جهر و اخفاف را در نماز رعایت نمی کند.	
۱۸	به سوالات زیر پاسخ گوته دهید.	۵
۱۹	مهم ترین وظیفه ی علم اصول فقه چیست؟	
۲۰	تفسیر آیات الاحکام چه نوع تفسیری است؟	
۲۱	یکی از شرائط مفهوم داشتن جمله ی شرطیه را بنویسید؟	
۲۲	دلیل عام بودن لفظ آحدا در این جمله چیست؟ «لا تشنتم آحداً».	
	این عبارت را ترجمه کنید. «الظاهر جواز التناول مع الظن ببقاء الليل».	
	با ذکر یک دلیل بنویسید که چرا اکثر فقهاء به اجماع فقهای متقدم تکیه می کردند؟	
	ادامه سوال ها در صفحه دوم	

با اسمه تعالیٰ

تعداد صفحه : ۲	نام و نام خانوادگی:	رشته: علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۴		پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خردادماه ۱۴۰۰ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۲۳	برای مقدمه‌ی شرعی یک مثال بنویسید.	
۲۴	حکم فقهی « بیع وقت النداء » چیست؟	
۲۵	یک مثال برای وحدت متعلق یقین و شک بنویسید .	
۲۶	برای اثبات حجیت احتیاط از چه دلائلی می‌توان استفاده کرد؟	
۲۷	به سوالات زیر پاسخ کامل دهید: چه تفاوتی بین نظر شیعه با نظر مستشرقین درباره‌ی مؤسس علم اصول وجود دارد؟	۷
۲۸	با ذکر یک مثال حکم ظاهری را توضیح دهید.	
۲۹	خبر متواتر و خبر واحد را با هم مقایسه کنید.	
۳۰	با ذکر یک مثال مفهوم اولویت را توضیح دهید.	
۳۱	توضیح دهید که چگونه می‌توان با استفاده از قید، مطلق را به مقید تبدیل کرد؟	
۳۲	ترجمه این عبارت را بنویسید: « و مقتضی هذا الاطلاق عدم الفرق بين الخبر و غيره من المحرمات في جواز تناولها عند الاضطرار ». در چه زمان میان نهی و بطلان آن، تلازم عقلی وجود دارد و چرا؟	
۳۳		۲۰
	جمع نمره	پیروز باشید

تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۳ / ۴	رشته : علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
تعداد صفحه : ۲	ساعت شروع : ۸ صبح	پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داولطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه ۱۴۰۰	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	دلیل فقاهتی دلیل است در آنجایی که دلیل اجتهادی نباشد.	۰/۵
۲	فقیه به وسیله تتبیع در آرای فقهاء و فتاوی آنها تحصیل کرده و شخصاً به دست آورده باشد.	۰/۵
۳	برای خود و جو布 مستقلی ندارد، بلکه وجوه خود از وجوه ذی المقدمه ناشی می‌شود.	۰/۵
۴	فرد نسبت به اصل تکلیف هیچ شکی ندارد ولی نسبت به این که تکلیف به چه چیز تعلق گرفته شک دارد.	۰/۵
۵	غلط	۰/۵
۶	غلط	۰/۵
۷	صحیح	۰/۵
۸	صحیح	۰/۵
۹	خاص (مخصوص)	۰/۵
۱۰	بیانگر رأی و نظر معصوم است.	۰/۵
۱۱	شرع	۰/۵
۱۲	روايات	۰/۵
۱۳	برائت	۰/۵
۱۴	استصحاب	۰/۵
۱۵	تخییر	۰/۵
۱۶	برائت	۰/۵
۱۷	روش صحیح استنباط حکم شرعی را به فقیه نشان می‌دهد.	۰/۵
۱۸	تفسیر موضوعی	۰/۵
۱۹	میان شرط و جواب ملازمه برقرار باشد - جواب متوقف و مترقب بر وجود شرط باشد - سببیت شرط برای جواب ، انحصاری باشد (یک مورد کافی است).	۰/۵
۲۰	قرار گرفتن نکره در سیاق نهی	۰/۵
۲۱	ظاهر ، جواز تناول (ادامه خوردن سحری) با ظن به بقای شب (و نرسیدن به وقت اذان صبح) است.	۰/۵
۲۲	این فقهاء نزدیک عصر ائمه زندگی می‌کردند و دقت فراوانی در پیروی از روایات داشته‌اند.	۰/۵
۲۳	طهارت برای نماز	۰/۵
۲۴	دلالت بر حرمت چنین بیعی دارد اما مقتضی فساد و بطلان آن نیست.	۰/۵
۲۵	فرد قبل‌اً یقین به داشتن وضو داشته و در زمان بعد هم مورد شک درباره‌ی وضو واقع شده	۰/۵
۲۶	دلایل عقلی و دلایل نقلی	۰/۵
۲۷	از نظر مستشرقین مؤسس علم اصول محمدبن ادریس شافعی است ولی شیعیان با توجه به تعالیم ائمه معصومین ، امام محمدباقر(ع) و امام صادق(ع) را مؤسسان این علم می‌دانند .	۱

با اسمه تعالیٰ

تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۳ / ۴	رشته : علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: احکام ۳
تعداد صفحه : ۲	ساعت شروع : ۸ صبح	پایه دوازدهم دوره دوم آموزش متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داولطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه ۱۴۰۰	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۲۸	هنگامی که فقیه با جستجو در منابع فقه ، به حکم واقعی دست پیدا نمی کند و نمی تواند برای حکم آن دلیلی بباید و از این رو در حالت شک قرار می گیرد . برای این که مکلفین در مقام عمل سرگردان نمانند به سراغ حکم ظاهری می روند . مثال : مکلف نسبت به حرمت عملی شک می کند و با جستجوی فراوان دلیلی برای آن پیدا نمی کند . لذا از این حکم ظاهری استفاده می شود (هر چیزی حلال است مگر این که یقین پیدا کنی حرام است)	۱
۲۹	خبر متواتر خبر مقطوع الصدور است و ما یقین به صدور آن از معصوم داریم ولی خبر واحد جزء خبر غیر مقطوع الصدور است یعنی یقین به صدور آن از معصوم نداریم .	۱
۳۰	خداؤند در قرآن می فرماید « فلا تقل لهم افِ » در این آیه فرزند از گفتن اف به پدر و مادرش نهی شده ، پس حرام است . و مفهوم موافق آن این است که امور شدیدتر از اف مثل توهین هم به طریق اولی حرام است .	۱
۳۱	گاهی اوقات حکم به صورت مطلق بیان می شود ولی به وسیله قید متصل و منفصل به مقید تبدیل می شود . گاه این قید به صورت متصل یعنی همراه همان جمله بیان کننده مطلق می آید و گاه قید به صورت منفصل یعنی پس از مدت زمانی برای توضیح بیشتر بعد از مطلق بیان می شود و در هر دو صورت مطلق تبدیل به مقید می شود .	۱
۳۲	و مقتضای این اطلاق (المحرّم) آن است که فرقی بین خمر با محروم غیر آن در این که در شرایط اضطراری خوردنش جایز باشد نیست .	۱
۳۳	در زمانی که نهی از یک عمل عبادی باشد . زیرا وقتی خداوند از عملی نهی می کند در واقع آن عمل مبغوض خداوند است و انجام دهنده آن عمل نیز مورد خشم و غصب خداوند خواهد بود و در عبادت ، نیت و قصد قربت لازم است .	۱
	همکاران محترم : لطفاً به مفهوم های صحیح و منطقی دیگر نمره تعلق گیرد .	جمع نمره
		۲۰

